

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ HARİTASI

EYLÜL 2012

-endeavor
■■■■■■■■■■ TÜRKİYE

-endeavor
INSIGHT

İÇİNDEKİLER

Haritayı Okumadan Önce Bilmeniz Gerekenler	2
Türkiye Teknoloji Sektörü Haritası 1984 - 1998	3
Türkiye Teknoloji Sektörü Haritası 1999 - 2004	4
Türkiye Teknoloji Sektörü Haritası 2005 - 2009	5
Türkiye Teknoloji Sektörü Haritası 2010 - 2012	6
Türkiye Teknoloji Sektörü'ne İlham Verenler	7
Türkiye Teknoloji Sektörü'ne Mentorluk Yapanlar	8
Türkiye Teknoloji Sektörü'ndeki Yatırımlar	9
Türkiye Teknoloji Sektörü Eski Çalışanlar	10
Türkiye Teknoloji Sektörü'ndeki Seri Girişimler	11
Türkiye Teknoloji Sektörü'ne Endeavor Girişimcilerinin Etkisi: %57	12
Endeavor Girişimcileri Olmadan Türkiye Teknoloji Sektörü	13

HARİTAYI OKUMADAN ÖNCE BİLMENİZ GEREKENLER

Verimli bir girişimci ortamı yaratmak için, hem maddi hem manevi sermayenin bir araya gelmesi gerekmektedir. Maddi sermaye direkt yatırım odaklı iken manevi sermaye; tecrübe, bilgi ve ilişki birikimleri olan fikir önderleri ve onların aktarımıdır. Arjantin, Ürdün ve Türkiye'deki Endeavor ülke ofisleri, 2012 senesinde teknoloji odaklı girişimcilik ekosisteminin haritasını ve maddi sermaye kadar manevi sermayenin de bu ekosistemdeki çarpan etkisini ölçeklendirebilmek amacıyla kapsamlı bir araştırma yapmıştır. Bu çalışma Türkiye'de 100'ün üzerinde sektör temsilcisi arasında iki boyutlu yapılmıştır. Bu kitapçığın ilk bölümü ekosistemin zaman odaklı gelişimini gösterirken, ikinci bölümü bahsettiğimiz maddi ve manevi sermayenin etkisini ilham, mentorluk, yatırım, eski çalışan ve seri girişimcilik olarak beş farklı bakış açısı ile anlatmaktadır:

Bu çalışmada **ilham** başarılı girişimcilerin yeni nesillere "rol model" etkisi yaratarak cesaret vermelerini gösterir. **Mentorluk** ise Türkiye'de yeni benimsenen bir kavram olarak deneyimli girişimci ve işadamlarının tecrübelerini yeni nesille paylaşımını ifade etmektedir. Haritada **yatırımlar** bu çalışmada yer alan girişimci ve/veya yatırımcı kişilerin finansal olarak yeni girişimlere sağladıkları katkıları göstermektedir. **Eski çalışanlar**, ankete katılan girişimci firmalardan çıkıp kendi şirketini kuranları simgelemektedir. Son olarak **seri girişimler** yani kurucular başarıyı elde edip birden fazla şirket kuran girişimcilerin aktivitelerini yansıtmaktadır.

- **1984-1998** zaman aralığı, Türkiye teknoloji ekosisteminde ilk oyuncuların belirlediği dönemdir. Daha önce daha çok inovasyon odaklı yazılım firmalarından oluşan sektöre 1994'te Türkiye'ye internet ve küresel mobil teknolojisinin gelişi ile e-ticaret ve telekomünikasyon firmaları da eklenmiştir.

- Bu akım haritanın ikinci katmanı **1999-2004** arasında daha da artış göstermiş; ilk yatırımlar ve ilk seri girişimler başlamıştır.

- 2008'de e-tohum gibi kuluçka merkezlerinin açılması ile yatırım ve seri girişimcilik oldukça hızlanmış ve 2007'de Endeavor Türkiye ofisinin açılışı ile mentorluk aktiviteleri resmîyet kazanarak aktif çalışmalarla artırılmıştır. Üçüncü katman **2005-2009'a** geldiğimizde ise firma profillerine dijital medya ve web 2.0 firmaları da eklenmiştir.

- Şirket kurmanın oldukça kolaylaştığı ve buna bağlantılı olarak sektör oyuncu sayısının hızla yükseldiği son iki seneye (**2010-2012**) baktığımızda; melek yatırımcı ağları, girişim sermayeleri gibi önemli oyuncular da ekosisteme dahil olmuştur. Bu dönem içerisinde yurtdışından önemli satın alımlar, büyük yatırımlar, mentorluk aktiviteleri ve seri girişimcilikte büyük bir artış yaşanmıştır. Yine bu dönemde sistemde "ilham" faktörünün devreye girdiğini görüyoruz.

Sonuç:

Bu araştırma çıktılarını dışında kalan STK'lar, kuluçka merkezleri, eğitim merkezleri, yatırım şirketleri, risk sermaye fonları ve devlet teşviklerinin sektör oluşumundaki tamamlayıcı rolü göz ardı edilmemelidir. Ancak, bu paydaşların katkıları ile birlikte araştırmamızda görüyoruz ki deneyim kazanmış girişimciler ve birbirleri arasındaki etkileşimleri bir girişimcilik ekosisteminin oluşumunda kritik rol oynamaktadır. Bu etkileşimlerin yarattığı "çarpan etkisi" kültürünü yaygınlaştırmak Endeavor Türkiye'nin iş modelidir. Yine bu araştırmada gözlemlediğimiz üzere Endeavor'ın seçip desteklediği Etkin Girişimciler rol model, mentor, yatırımcı, teşvik eden ve seri girişimci olarak yarattıkları etkileşimlerle sektörün %57'sini oluşturmaktadır.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ HARİTASI

1984 - 1998

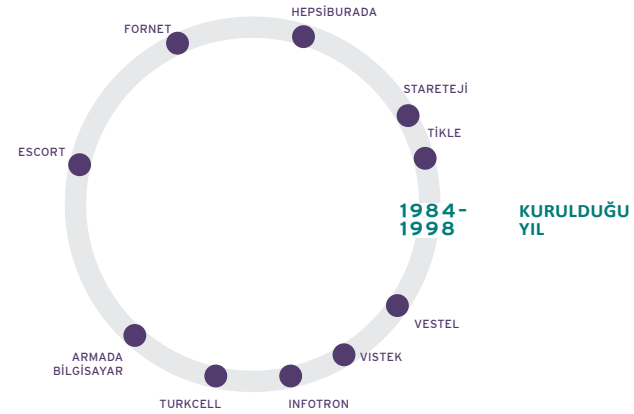
Şirketler:

Çemberlerin boyutları sektörde yarattıkları etkileşim ile doğru orantılıdır.

Etkileşim Türleri:

- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

1994: TURKCELL kuruldu.

1994: Türkiye'de internet kullanımı başladı.

1997: Endeavor Global kuruldu.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ HARİTASI

1999 - 2004

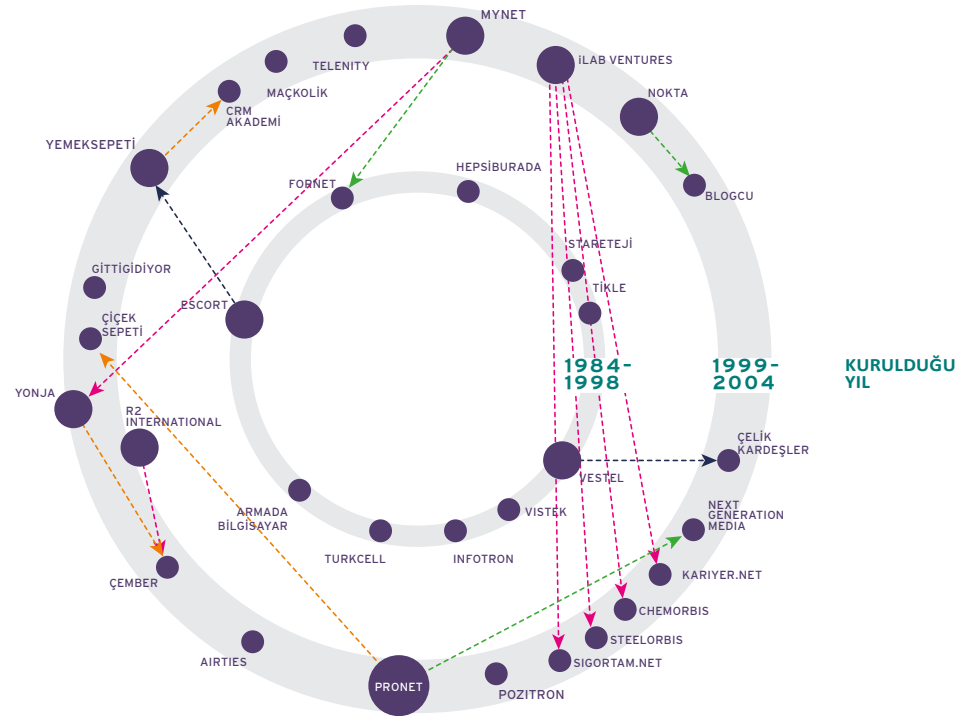
Şirketler:

Çemberlerin boyutları sektörde yarattıkları etkileşim ile doğru orantılıdır.

Etkileşim Türleri:

- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

Türkiye'deki ilk yatırımlar ve ilk seri girişimler gerçekleşti.

1999: Türkiye'de ilk internet portalı Mynet kuruldu.

1999: Türkiye'de hızlı internet (ADSL) hizmete girdi ancak 2004'te yaygın kullanılmaya başlandı.

2000: iLab Ventures kuruldu.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ HARİTASI

2005 - 2009

Şirketler:

Çemberlerin boyutları sektörde yarattıkları etkileşim ile doğru orantılıdır.

Etkileşim Türleri:

- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

2006: Google Türkiye ofisi açıldı.

2006: Golden Horn Ventures yatırım sermayesi kuruldu.

2007: Endeavor Türkiye ofisi açıldı.

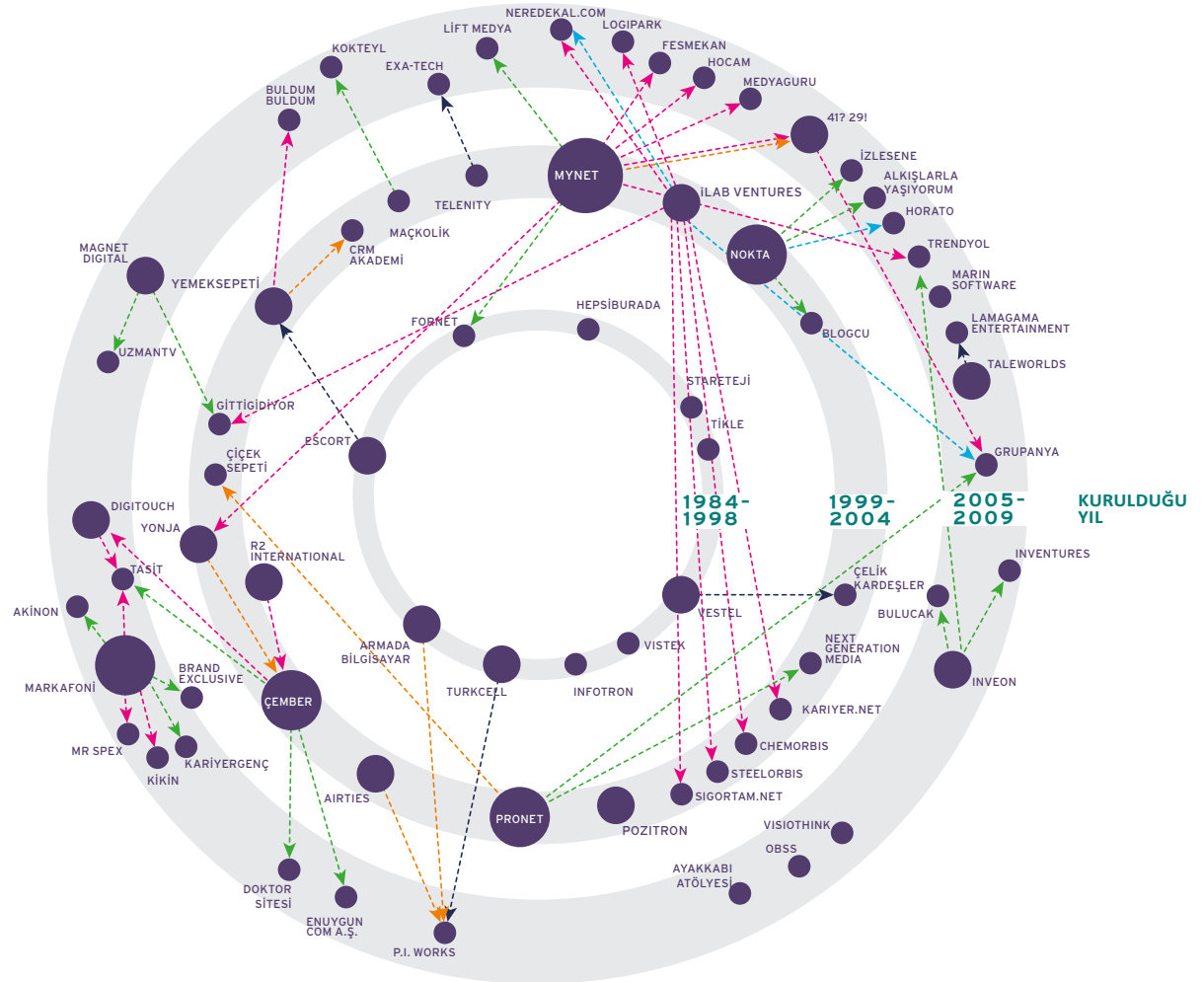
2008: Etohum (ilk kuluçka merkezi) açıldı.

2008: Cember.net XING tarafından satın alındı. (Sektördeki ilk yurtdışı satın alımı)

2008: chip&pin uygulaması başladı.

2008: Türkiye Avrupa'da ADSL üye sayısı en hızlı artan ülke oldu.

2008: yemeksepeti.com European Founders Fund'dan ilk yatırımını aldı.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ HARİTASI

2010 - 2012

Şirketler:

Çemberlerin boyutları sektörde yarattıkları etkileşim ile doğru orantılıdır.

Etkileşim Türleri:

- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

2011: Galata Business Angels açıldı.

2011: 212 (Girişim Sermayesi) açıldı.

2011: ebay, gittigidiyor'u satın aldı. (+100 milyon dolar)

2011: Naspers, Markafoni'yi satın aldı. (+100 milyon dolar)

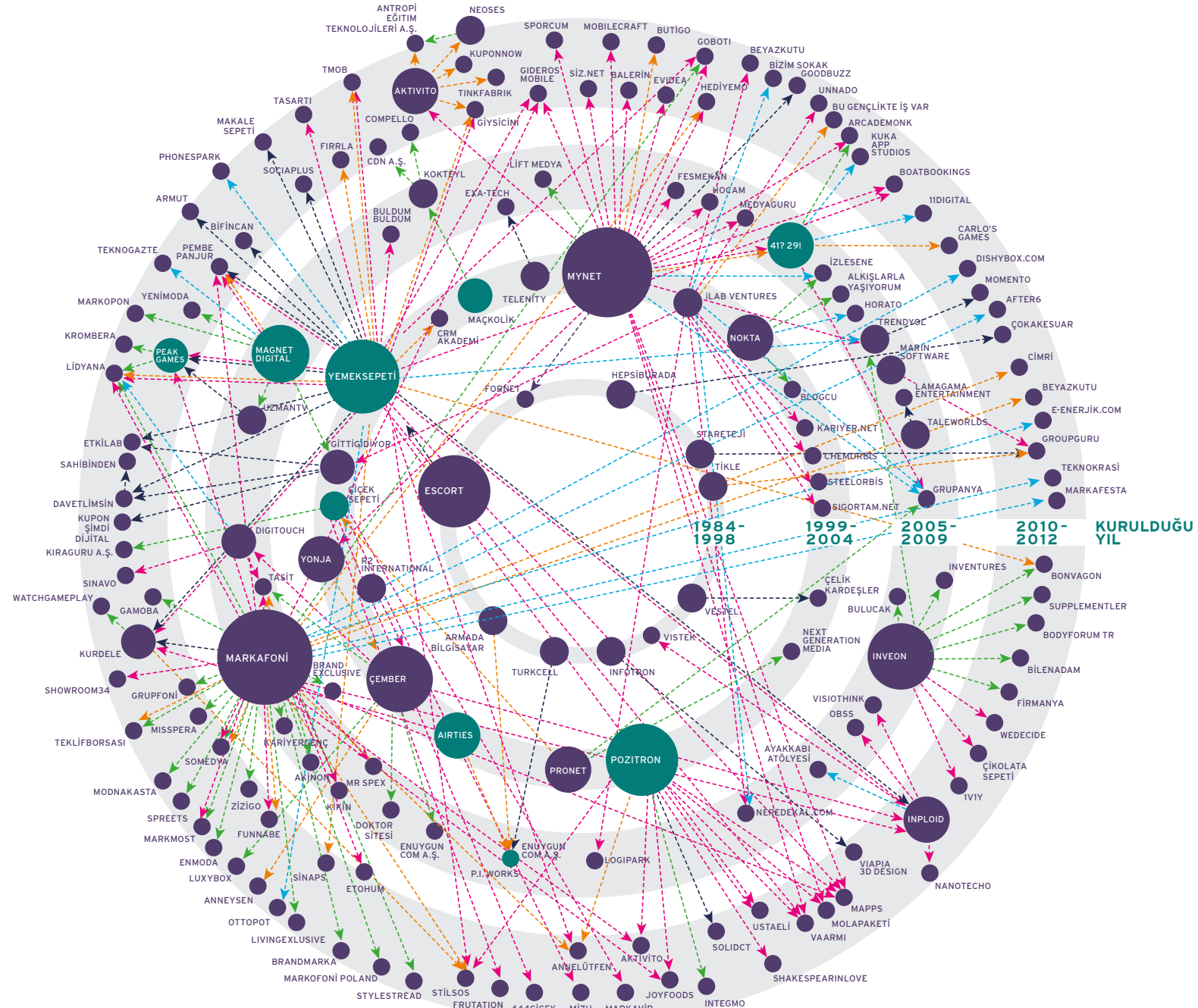
2011: Amazon, ilk Türk yatırımını ciceksepeti.com'a yaptı.

2011: Özyeğin Üniversitesi Girişim Fabrikası açıldı.

2012: Perform Group Maçkolik'i satın aldı.

2012: WPP 417291'u satın aldı.

2012: General Atlantic yemeksepeti.com'a yatırım yaptı.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ'NE İLHAM VERENLER

Şirketler:

Cemberlerin boyutları sektörde yarattıkları etkileşim ile doğru orantılıdır.

Etkileşim Türleri:

----- İLHAM

----- MENTOR

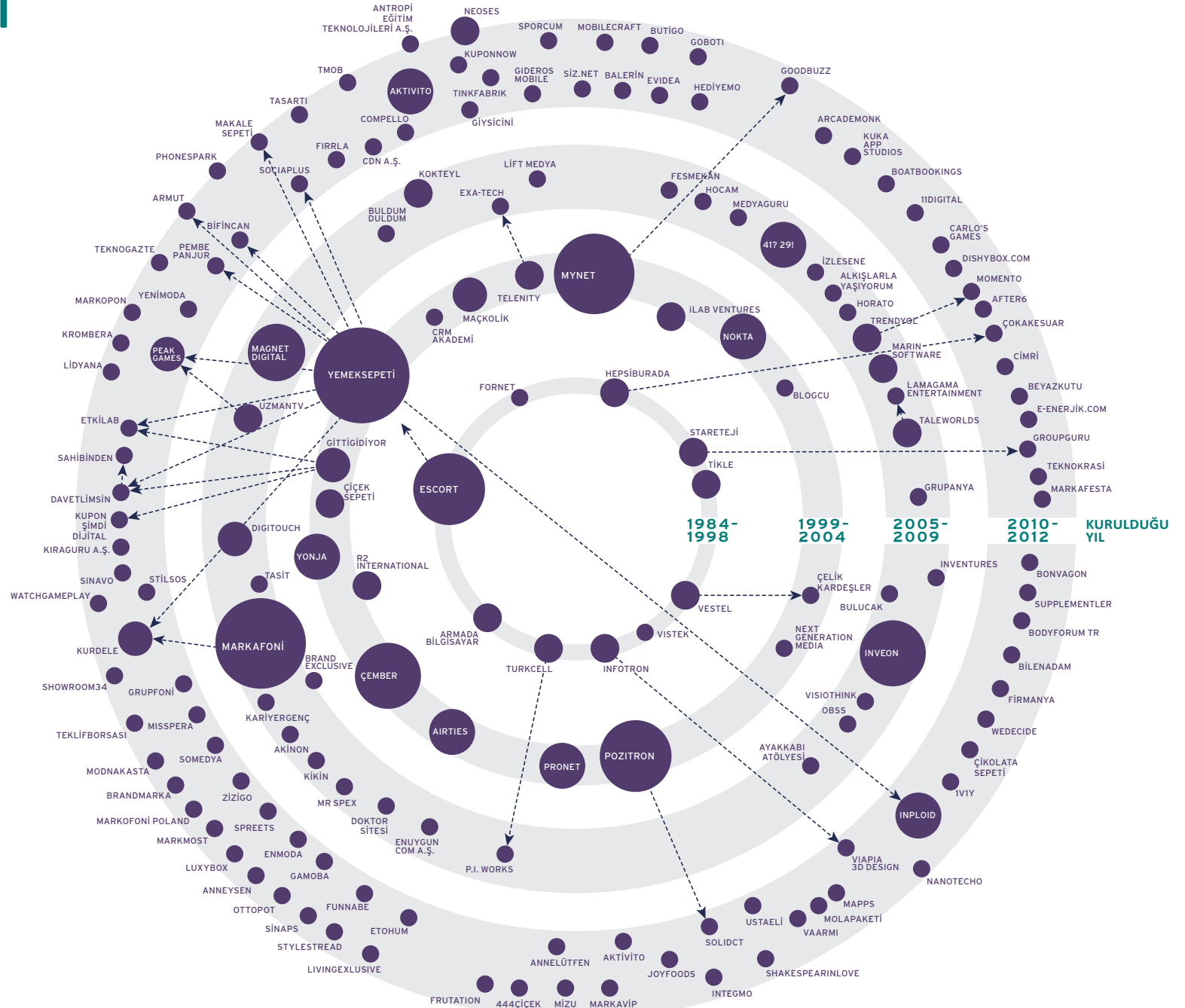
----- YATIRIM

----- ESKİ ÇALIŞAN

----- KURUCU

Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

Yabancı başarılı girişimcilerin yanı sıra yerel girişimciler de rol model etkileriyle yeni girişimcilere ilham vermektedir.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ'NE MENTORLUK YAPANLAR

Şirketler:

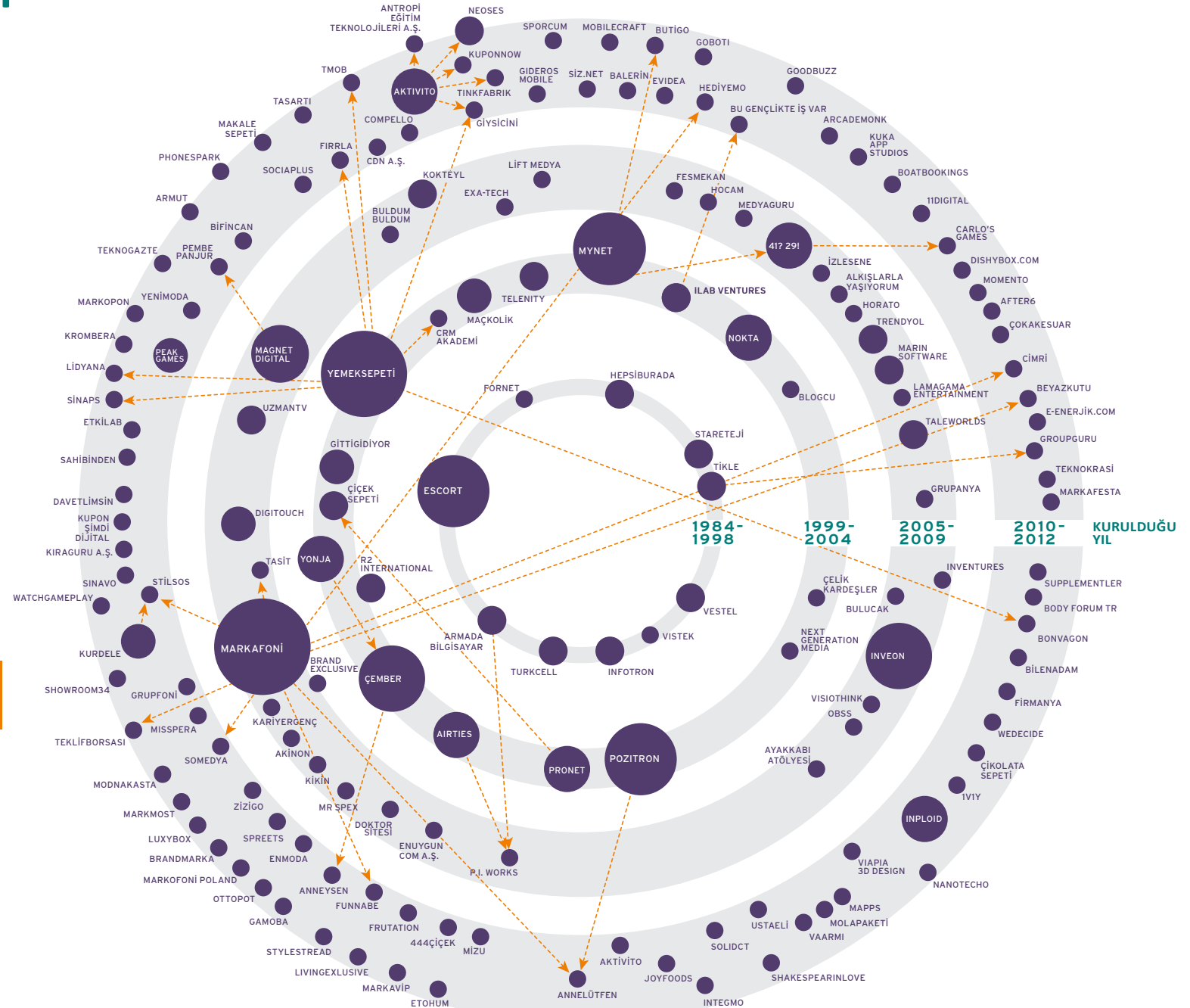
Çemberlerin boyutları sektörde yaratıkları etkileşim ile doğru orantılıdır.

Etkileşim Türleri:

- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

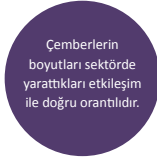
Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

Başarılı girişimciler deneyim paylaşımları ile girişimcilik konusunda kültürel değişimin öncülüğünü yapmaktadır.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ'NDEKİ YATIRIMLAR

Şirketler:

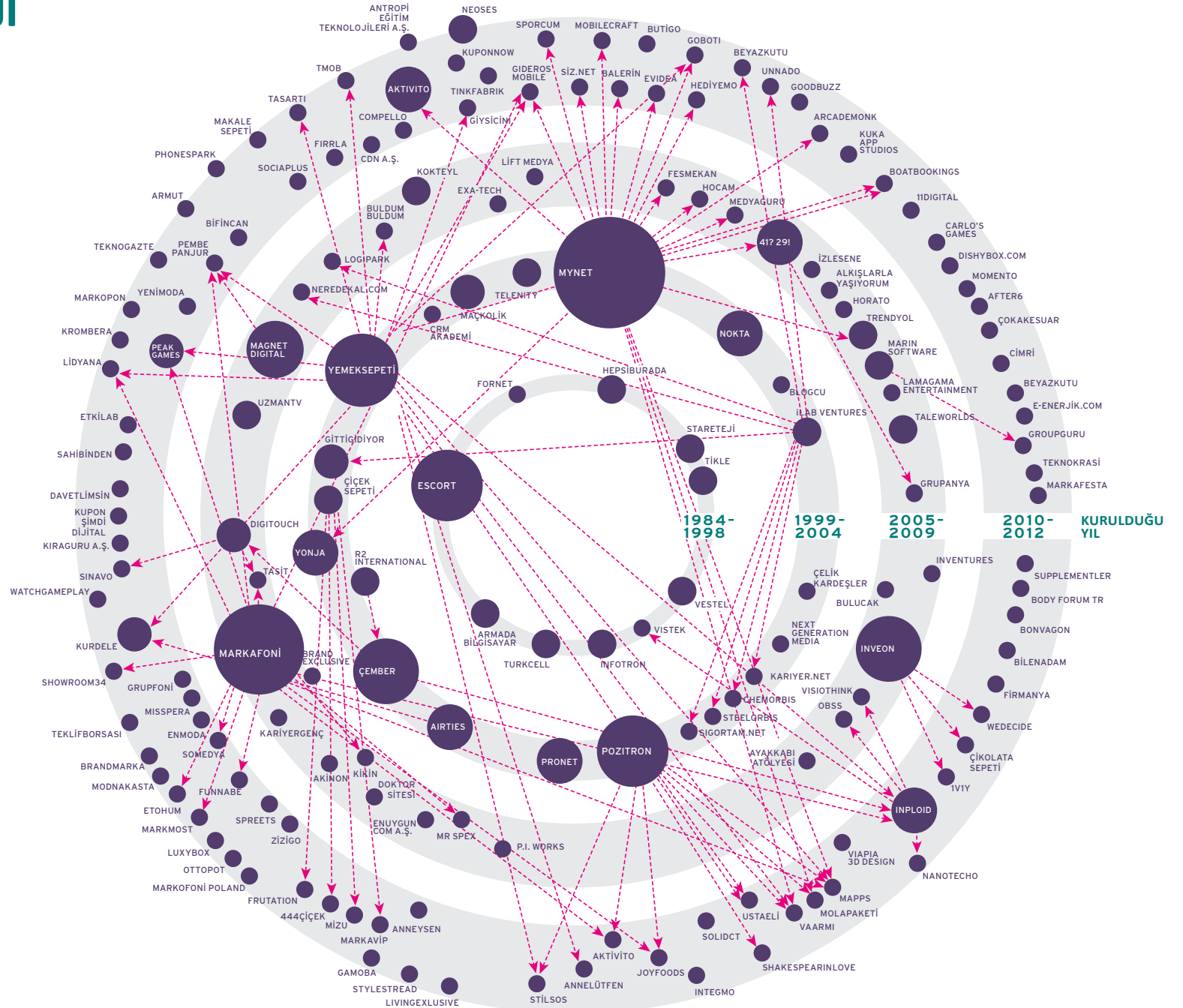

Etkileşim Türleri:

- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

Tecrübe kazanmış girişimciler yeni şirketlere yaptıkları yatırımlarla sektörün gelişmesini sağlamaktadır.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ ESKİ ÇALIŞANLAR

Şirketler:

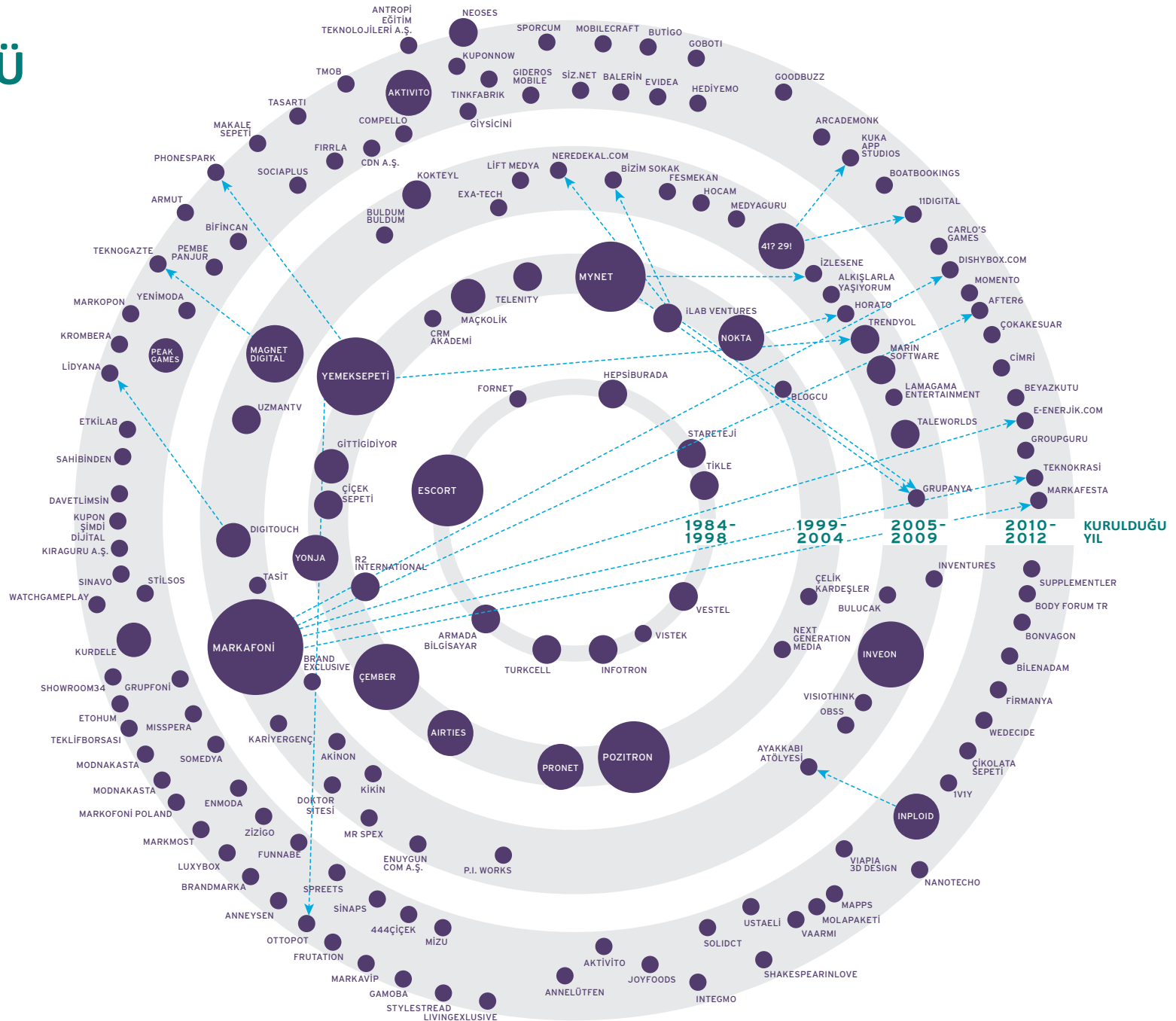
Çemberlerin boyutları sektörde yarattıkları etkileşim ile doğru orantılıdır.

Etkileşim Türleri:

- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

Girişimci ortamında çalışanların ileride kendi girişimlerini yapmaları olağandır.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ'NDEKİ SERİ GİRİŞİMLER

Şirketler:

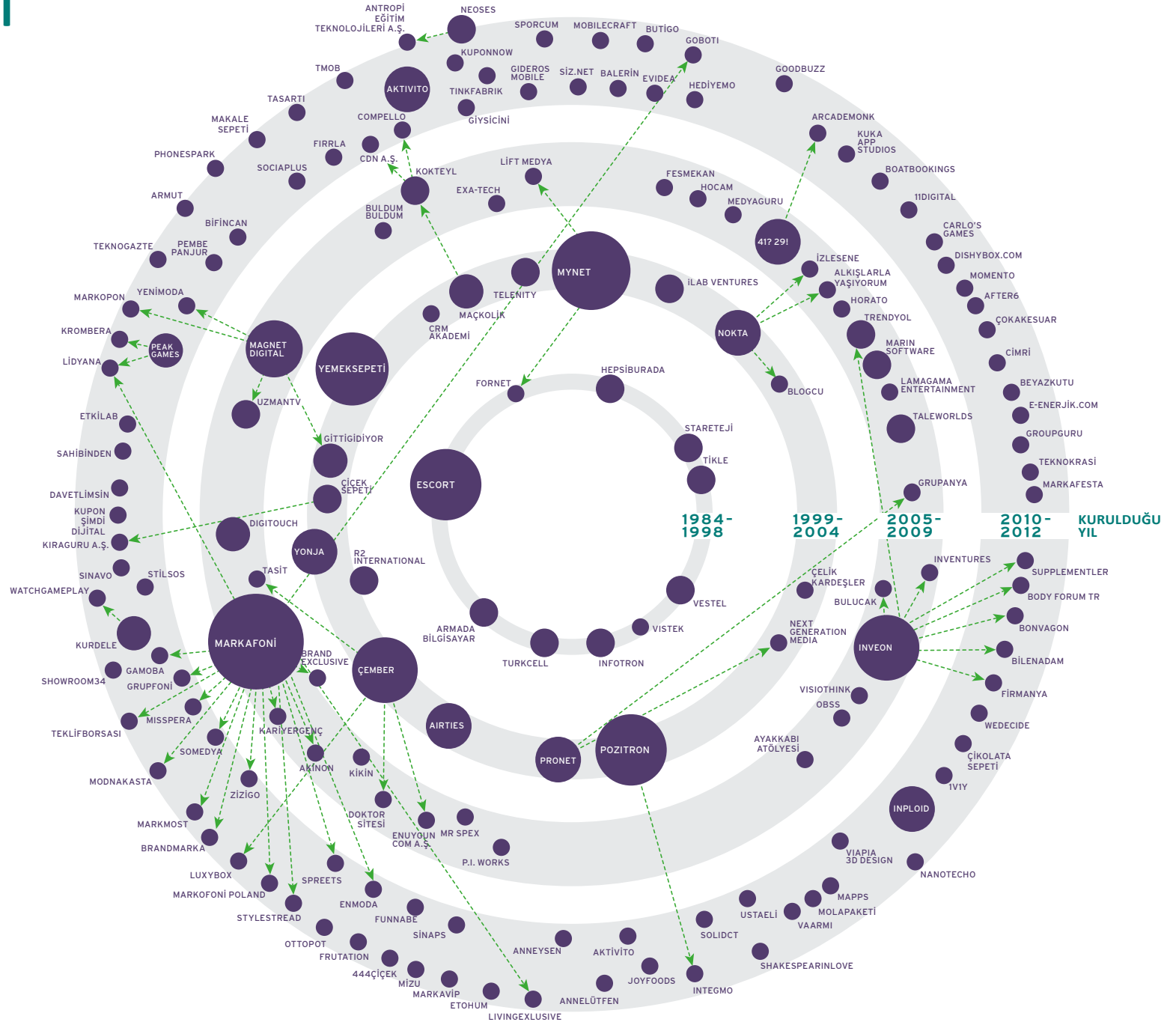
Çemberlerin boyutları sektörde yaratıkları etkileşim ile doğru orantılıdır.

Etkileşim Türleri:

- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

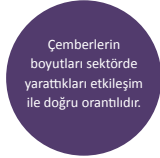
Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

Girişimciler tek bir başarı ile yetinmezler. Bunu bir hayat tarzı ve kariyer seçeneği olarak yapar ve sektörün gelişimine katkı sağlarlar.

TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ'NE ENDEAVOR GİRİŞİMCİLERİNİN ETKİSİ: %57

Şirketler:

Etkileşim Türleri:

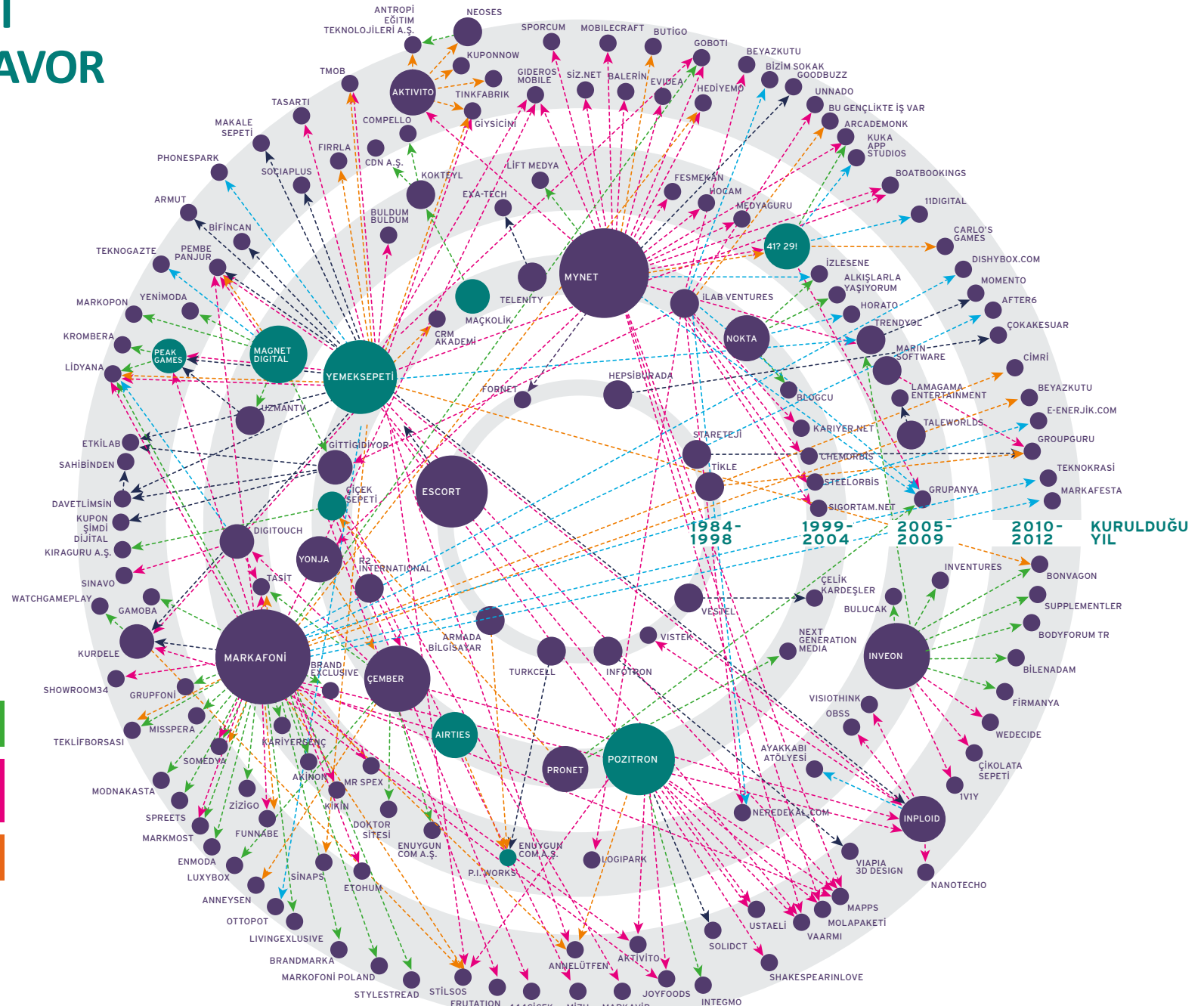
- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

Sektörün %57'si Endeavor etkisiyle gelişmiştir.

2011 senesinde Endeavor Girişimcileri'nin toplam ciroları 160 Milyon Dolar, toplam istihdamları 2.177 kişidir.

2012 Aralık itibarıyla 30 şirketi temsilen 48 Endeavor Girişimcisi vardır.

ENDEAVOR GİRİŞİMCİLERİ OLMADAN TÜRKİYE TEKNOLOJİ SEKTÖRÜ

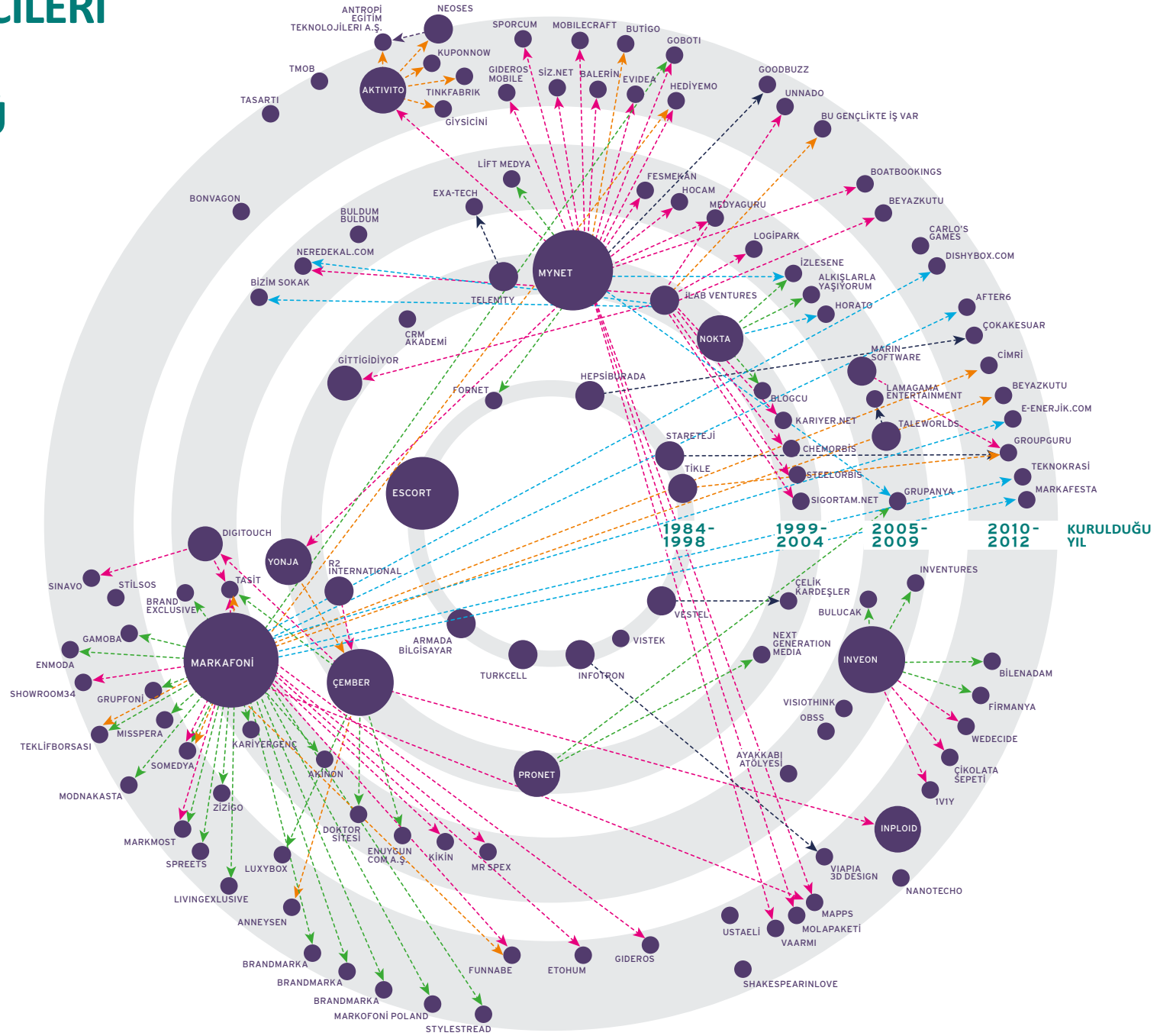
Şirketler:

Cemberlerin boyutları sektörde yarattıkları etkileşim ile doğru orantılıdır.

Etkileşim Türleri:

- İLHAM
- MENTOR
- YATIRIM
- ESKİ ÇALIŞAN
- KURUCU

Girişimciler en başarılı ve bilinen şirketleri ile temsil edilmektedir.

-eNDeavor
INSIGHT

-eNDeavor
TÜRKiYE

